

EURÓPAI KÖZPONTI BANK

EURORENDSZER

HU

ECB-PUBLIC

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK VÉLEMÉNYE

(2018. február 6.)

a pénzügyi vállalatoktól származó források hitelintézetek általi igénybevételéről

(CON/2018/7)

Bevezetés és jogalap

2017. december 15-én az Európai Központi Bank (EKB) felkérést kapott a Magyar Nemzeti Banktól (MNB), hogy alkosson véleményt a pénzügyi vállalatoktól származó források hitelintézetek általi igénybevételének szabályozásáról szóló MNB-rendelettervezetről (a továbbiakban: rendelettervezet).

Az EKB véleményalkotásra szolgáló hatásköre az Európai Unió működéséről szóló szerződés 127. cikkének (4) bekezdésén és 282. cikkének (5) bekezdésén, valamint a 98/415/EK tanácsi határozat¹ 2. cikke (1) bekezdésének hatodik francia bekezdésén alapul, mivel a rendelettervezet a pénzügyi intézetekre vonatkozó, a pénzügyi intézetek és pénzügyi piacok stabilitását lényegesen befolyásoló szabályokkal kapcsolatos rendelkezéseket tartalmaz. Az Európai Központi Bank eljárási szabályzata 17.5. cikkének első mondatával összhangban a Kormányzótanács fogadta el ezt a véleményt.

1. A rendelettervezet célja

- 1.1. A rendelettervezet célzott makroprudenciális intézkedés, amely arra irányul, hogy megelőzze a nagykereskedelmi finanszírozás hitelintézetek általi túlzott igénybevételének kialakulását. Ennek érdekében a rendelettervezet a hitelintézetek számára a pénzügyi vállalatoktól származó összes források arányára vonatkozó felső korlátot határoz meg. Az MNB véleménye szerint, noha a magyar bankszektorban a nagykereskedelmi finanszírozás jelenleg nem túlzott mértékű, az ilyen finanszírozásnak a bankok finanszírozási struktúrájában és finanszírozásának összetételében betöltött potenciálisan jelentős szerepe indokolja a megelőző jellegű makroprudenciális intézkedések szükségességét.
- 1.2. A rendelettervezet a – pénzügyi vállalatoktól származó források súlyozott összegének, valamint a mérlegfőösszeg és a saját tőke különbségének hányadosaként meghatározott – bankközi finanszírozási mutatóra vonatkozó korlátot határoz meg, és e mutató maximális szintje 2018. július 1-jétől 30 %-ot tesz majd ki.
- 1.3. A korlát a rendelettervezet hatálya alá tartozó szervezetekre lesz alkalmazandó. E szervezetek körébe a részvénytársasági formában működő hitelintézetek (bizonyos megjelölt kivételekkel), a külföldi hitelintézetek magyarországi fióktelepei, valamint a hitelintézetekről és a pénzügyi

¹ A Tanács 98/415/EK határozata (1998. június 29.) a nemzeti hatóságoknak az Európai Központi Bankkal a jogszabálytervezetéről folytatott konzultációjáról (HL L 189., 1998.7.3., 42. o.).

vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény² és a szövetkezeti hitelintézetek integrációjáról szóló 2013. évi CXXXV. törvény³ szerint összevont alapú felügyelet alá tartozó és hitelintézetet is tartalmazó csoportokhoz tartozó szervezetek tartoznak. A korlát nem fog vonatkozni a rendelettervezet hatálya alól kivont szervezetekre, így a 30 milliárd forintnál (körülbelül 100 millió euro) alacsonyabb mérlegfőösszeggel rendelkező hitelintézetekre, a lakástakarékpénztárakra, a 2013/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁴ hatálya alá nem tartozó két magyar intézményre (a Magyar Fejlesztési Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaság és a Magyar Export-Import Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaság), valamint a magyar központi értéktárra, a KELER Zrt-re.

- 1.4. A bankközi finanszírozási mutató kiszámítása céljából a rendelettervezet megjelöli azokat a tételeket is, amelyek nem veendők figyelembe a pénzügyi vállalatnál származó források körében, és így a bankközi finanszírozási mutató képletének számlálójában sem. Ide tartoznak többek között a jelzáloglevelek, a refinanszírozási jelzáloghitelek, a kibocsátáskor két évet meghaladó lejáratúval rendelkező kötvények, és magyarországi anyavállalatok által a külföldi fióktelepektől kapott források. Ezenkívül a rendelettervezet a bankközi finanszírozási mutató képletének számlálóját illetően a pénzügyi vállalatoktól származó forrásokra vonatkozó súlyozást határoz meg egy hat kategóriából álló osztályozás⁵ alapján, ahol az egyes kategóriákhoz más-más súlyozás tartozik. A 0 és 100 százalékpont között alakuló súlyozás általában attól függ, hogy az adott forrás forintban vagy más pénznemben denominált-e, valamint a források hátralevő lejáratától. A rövid lejáratú és nem forintban denominált forrásokhoz magasabb súlyt rendelnek hozzá⁶. Emellett a 0 és 100 százalékpont közötti súlyozásnál legalább 0 és legfeljebb 20 százalékponttal alacsonyabb súlyozást kell rendelni a következőkhöz: i. a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvényben meghatározott anyavállalatól⁷, valamint külföldi hitelintézet magyarországi fióktelepe esetén a létesítő intézménytől kapott források; illetve az i. pontban foglaltakon kívüli – hitelintézet vagy hitelintézeti csoport tagja által pénzügyi szolgáltatási tevékenység végzése céljából Magyarországon kívüli székhellyel rendelkező hitelintézet részére nyilvántartott látra szóló betétként vagy fizetési számlaként meghatározott – loro számlák egyenlege.
- 1.5. A bankközi finanszírozási mutatóra vonatkozó korlátnak egyedi, valamint – magyarországi székhelyű csoporttagok esetén – konszolidált alapon kell megfelelni.
- 1.6. A bankközi finanszírozási mutatót a hitelintézetek által az MNB részére teljesített rendszeres adatszolgáltatás alapján fogják kiszámítani.

² 2013. évi CCXXXVII. törvény a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról, közzétéve a Magyar Közlöny 217/2013. számában, 2013. december 23-án.

³ 2013. évi CXXXV. törvény a szövetkezeti hitelintézetek integrációjáról és egyes gazdasági tárgyú jogszabályok módosításáról, közzétéve a Magyar Közlöny 120/2013. számában, 2013. július 12-én.

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2013/36/EU irányelve (2013. június 26.) a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek és befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletéről, a 2002/87/EK irányelv módosításáról, a 2006/48/EK és a 2006/49/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 176., 2013.6.27., 338. o.).

⁵ Lásd a rendelettervezet mellékletének 4. pontját.

⁶ A rendelettervezet rögzíti, hogy a letéti számlán levő összegeket a legkorábbi kivonási lehetőséggel egyező lejáratúnak kell tekinteni.

⁷ Lásd a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény 6. §-ának 3. pontját.

1.7. A bankközi finanszírozási mutató célja, hogy kizárja, hogy a bankrendszer túlzott mértékben hagyatkozzon a pénzügyi vállalatoktól származó forrásokra, mivel ezek rendkívül volatilis típusú finanszírozást jelentenek. Összességében véve a bankközi finanszírozási mutató nem terjed ki a mérleg teljes forrásoldalára, csupán a pénzügyi vállalatoktól származó tételekre, amelyek az MNB véleménye szerint válsághelyzetekben túlzott mértékben volatilisnek bizonyultak. A bankközi finanszírozási mutatót nem egy előzetes stabil forrásellátottság típusú vagy nettó stabil forrásellátottsági ráta (NSFR) típusú követelménynek vagy a finanszírozási források általános diverzifikálására irányuló követelménynek tekintik, hanem egy meghatározott finanszírozási kockázatot megcélzó intézkedésnek. A rendelettervezet továbbá differenciált követelményeket kíván meghatározni a 0 és 1 év, valamint 1 és 2 év közötti hátralevő lejáratú forrásokra vonatkozóan. Az MNB a bankközi finanszírozási mutatót nem tekinti az NSFR – az 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁸ 413. cikke (3) bekezdése szerinti – származékának vagy korai végrehajtásának, mivel a bankközi finanszírozási mutató a jelenlegi kalibrálására tekintettel a rendszerkockázatok felhalmozódása lehetőségének korlátozására irányuló óvintézkedésül szolgál, tehát makroprudenciális jellegű.

2. Általános észrevételek

- 2.1. Az EKB értelmezése szerint az MNB a bankközi finanszírozási mutatót a nemzeti jogon alapuló nemzeti intézkedésként kívánja bevezetni, amely a vonatkozó uniós szabályozási keretrendszerben, elsősorban az 575/2013/EU rendeletben rögzített likviditásfedezeti követelményekre és nettó stabil forrásellátottsági követelményekre vonatkozó előírások által kezeltektől eltérő rendszerkockázatokat céloz meg.
- 2.2. A bankközi finanszírozási mutató a devizafinanszírozási megfelelési mutatót, egy a hitelintézetekre jelenleg a devizaeszközök tekintetében alkalmazandó és a 14/2014. MNB rendelettel⁹ szabályozott követelményt fogja kiegészíteni. A devizafinanszírozási megfelelési mutató a rendszerkockázatok enyhítésére irányuló intézkedés, amelynek célja a hitelintézetek lejárat- és devizapozíciója közötti eltérés szabályozása¹⁰. Az EKB korábban megjegyezte, hogy a devizafinanszírozási megfelelési mutató koncepciójában hasonló a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság által kifejlesztett NSFR-hez, mivel az is olyan strukturális finanszírozási mérőszámokon alapul, amelyek előírják a bankok számára, hogy az eszközeik összetételével összefüggésben stabil finanszírozást tartsanak fenn.

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 575/2013/EU rendelete (2013. június 26.) a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 176., 2013.6.27., 1. o.).

⁹ 14/2014. (V. 19.) MNB rendelet a hitelintézetek devizapozícióbeli lejárat-összhangjának szabályozásáról, valamint a pénz- és hitelpiaci szervezetek által a jegybanki információs rendszerhez elsődlegesen a Magyar Nemzeti Bank felügyeleti feladatai ellátása érdekében teljesítendő adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 43/2013. (XII. 29.) MNB rendelet módosításáról, közzétéve a Magyar Közlöny 72/2014. számában, 2014. május 19-én.

¹⁰ Tekintettel arra, hogy 2008-ig a háztartásoknak nyújtott devizaalapú jelzáloghitel-állomány gyorsan bővült Magyarországon, ami jelentős lejárat-eltérésekhez vezetett, és következképp növelte Magyarország devizatartalék-szükségletét. Lásd a CON/2014/15 véleményt, valamint a CON/2011/87 és a CON/2012/27 véleményt. Az EKB valamennyi véleménye közzétételre kerül az EKB honlapján: www.ecb.europa.eu.

Ugyanakkor az NSFR és a devizafinanszírozási megfelelési mutató között számos különbség áll fenn¹¹.

3. Különös észrevételek

- 3.1. Az EKB megjegyzi, hogy az instabil finanszírozási források kockázatát az 575/2013/EU rendelet 413. cikke értelmében az NSFR fogja kezelni. A 413. cikk (3) bekezdése kifejezetten úgy rendelkezik, hogy a tagállamok a stabil forrásellátottsági követelmények területén fenntarthatnak vagy bevezethetnek nemzeti rendelkezéseket azt megelőzően, hogy az ugyanezen rendelet 510. cikkének megfelelően az Unióban kötelező nettó stabil forrásellátottsági minimumkövetelmények megállapítására és bevezetésére kerülne sor.
- 3.2. Az EKB egyetért azzal, hogy a bankközi finanszírozási mutató kevésbé összetett, mint az európai uniós szabályozási keretrendszerben jelenleg kidolgozás alatt álló NSFR, mivel az NSFR általánosabban véve a nem diverzifikált finanszírozásból eredő kockázatot kezeli, továbbá a mérlegben szereplő eszközök finanszírozási igényeit is figyelembe veszi. Ugyanakkor mindkét mérőszám foglalkozik a pénzügyi vállalatoktól származó nagykereskedelmi finanszírozás hitelintézetek általi túlzott igénybevételéből eredő kockázattal. Erre tekintettel az EKB azt javasolja, hogy a bankközi finanszírozási mutató szükségességét, valamint kalibrálását újból vizsgálják meg, amint az NSFR kötelező minimális mutatóként uniós szinten teljes mértékben végrehajtásra került.
- 3.3. A fentiektől függetlenül az EKB megismétli, hogy – amint azt korábbi véleményeiben¹² kifejezésre juttatta – a 14/2014. MNB rendelettel bevezetett devizafinanszírozási megfelelési mutató szükségességét és kalibrálását újra meg kell vizsgálni, amint a kötelező NSFR végrehajtásra került az Európai Unióban.

Ez a vélemény közzétételre kerül az EKB honlapján.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2018. február 6-án.

[aláírás]

az EKB elnöke

Mario DRAGHI

¹¹ Lásd a CON/2014/15 és a CON/2015/15 véleményt.

¹² Lásd a CON/2014/15 és a CON/2015/15 véleményt.